

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 28ης Μαρτίου 2019*

«Αίτηση αναιρέσεως – Κρατικές ενισχύσεις – Ενισχύσεις που χορηγήθηκαν βάσει ορισμένων διατάξεων του τροποποιημένου γερμανικού νόμου περί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (νόμος EEG του 2012) – Ενίσχυση υπέρ των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας EEG και μειωμένη επιβάρυνση EEG για τους μεγαλύτερους καταναλωτές ενέργειας – Απόφαση που κηρύσσει τις ενισχύσεις εν μέρει μη συμβατές με την εσωτερική αγορά – Έννοια της “κρατικής ενισχύσεως” – Πλεονέκτημα – Κρατικοί πόροι – Δημόσιος έλεγχος των πόρων – Μέτρο εξομοιούμενο με φόρο καταναλώσεως ηλεκτρικής ενέργειας»

Στην υπόθεση C-405/16 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 19 Ιουλίου 2016,

Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και R. Kanitz, επικουρούμενους από τον T. Lübbig, Rechtsanwalt,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την K. Herrmann και τον T. Maxian Rusche,

καθής πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Βηλαρά (εισηγητή), πρόεδρο του τετάρτου τμήματος, προεδρεύοντα του τρίτου τμήματος, J. Malenovský, L. Bay Larsen, M. Safjan, D. Šváby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

- 1 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Μαΐου 2016, Γερμανία κατά Επιτροπής (T-47/15, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2016:281), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τη βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ προσφυγή της για την ακύρωση της αποφάσεως (ΕΕ) 2015/1585 της Επιτροπής, της 25ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων SA.33995 (2013/C) (πρώην 2013/NN) [που χορήγησε η Γερμανία για τη στήριξη της ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές και για τους μεγαλύτερους καταναλωτές ενέργειας] (ΕΕ 2015, L 250, σ. 122) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Το ιστορικό της διαφοράς και η προσβαλλόμενη απόφαση

- 2 Στις 28 Ιουλίου 2011, ο Γερμανός νομοθέτης εξέδωσε τον Gesetz zur Neuregelung des Rechtsrahmens für die Förderung der Stromerzeugung aus erneuerbaren Energien (νόμο περί της νέας ρυθμίσεως του νομικού πλαισίου για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) (BGBl. 2011 I, σ. 1634, στο εξής: EEG του 2012). Ο νόμος αυτός, που ίσχυε από την 1η Ιανουαρίου 2012 έως τις 31 Ιουλίου 2014, αποσκοπούσε να αυξήσει, στον εφοδιασμό σε ηλεκτρική ενέργεια, το μερίδιο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και από αέρια ορυχείων (στο εξής: ηλεκτρική ενέργεια EEG).
- 3 Τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος που θέσπισε ο EEG του 2012 εκτίθενται στις σκέψεις 4 έως 12 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ως εξής:

«4 Πρώτον, οι φορείς διαχειρίσεως δικτύων όλων των επιπέδων ηλεκτρικής τάσεως (στο εξής: ΦΔΔ) που διασφαλίζουν τον γενικό εφοδιασμό σε ηλεκτρική ενέργεια είναι υποχρεωμένοι, κατά πρώτον, να συνδέσουν με το δίκτυό τους τις εγκαταστάσεις που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια EEG εντός της περιοχής στην οποία δραστηριοποιούνται (άρθρα 5 έως 7 του EEG του 2012), κατά δεύτερον, να εισαγάγουν την εν λόγω ενέργεια στο δίκτυό τους, να τη μεταφέρουν και να τη διανείμουν κατά προτεραιότητα (άρθρα 8 έως 12 του EEG του 2012) και, κατά τρίτον, να καταβάλουν στους φορείς εκμεταλλεύσεως των εν λόγω εγκαταστάσεων αμοιβή υπολογιζόμενη βάσει καθοριζομένων από τον νόμο τιμολογίων, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας και της ονομαστικής ή εγκατεστημένης ισχύος της οικείας εγκαταστάσεως (άρθρα 16 έως 33 του EEG του 2012). Εναλλακτικώς, οι φορείς εκμεταλλεύσεως εγκαταστάσεων που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια EEG έχουν το δικαίωμα, αφενός, να διαθέσουν απευθείας σε τρίτους ένα τμήμα ή το σύνολο της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας και, αφετέρου, να απαιτήσουν να τους καταβάλει ο ΦΔΔ, στο δίκτυο του οποίου θα είχε συνδεθεί εγκατάσταση, αν δεν είχε λάβει χώρα τέτοια άμεση εμπορική διάθεση, πριμοδότηση αγοράς που υπολογίζεται βάσει του ποσού της αμοιβής που θα οφειλόταν σε περίπτωση συνδέσεως (άρθρα 33α έως 33θ του EEG του 2012). Στην πράξη, είναι βέβαιο ότι οι υποχρεώσεις αυτές βαρύνουν κατά κύριο λόγο τους διαχειριστές συστημάτων τοπικής διανομής χαμηλής ή μέσης τάσεως (στο εξής: ΔΣΔ).

5 Δεύτερον, οι ΔΣΔ είναι υποχρεωμένοι να διαβιβάσουν την ηλεκτρική ενέργεια EEG στους διαχειριστές συστημάτων διαπεριφερειακής μεταφοράς υψηλής και πολύ υψηλής τάσεως προηγούμενων σταδίων (στο εξής: ΔΣΜ) (άρθρο 34 του EEG του 2012). Ως αντάλλαγμα για αυτή την υποχρέωση, οι ΔΣΜ υποχρεούνται να καταβάλουν στους ΔΣΔ το ποσό που αντιστοιχεί στις αμοιβές και πριμοδοτήσεις αγοράς που οι τελευταίοι κατέβαλαν στους φορείς εκμεταλλεύσεως εγκαταστάσεων (άρθρο 35 του EEG του 2012).

6 Τρίτον, ο EEG του 2012 προβλέπει μηχανισμό που καλείται μηχανισμός “αντισταθμίσεως σε ομοσπονδιακό επίπεδο” των ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας EEG που κάθε ΔΣΜ εισάγει στο δίκτυό του, αφενός, και των ποσών που καταβάλλονται ως αντάλλαγμα στους ΔΣΔ, αφετέρου (άρθρο 36 του EEG του 2012). Στην πράξη, κάθε ΔΣΜ που έχει εισαγάγει στο δίκτυό του και πληρώσει ποσότητα

ηλεκτρικής ενέργειας μεγαλύτερη από αυτή που παρασχέθηκε από τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας στους τελικούς πελάτες που βρίσκονται στη ζώνη δραστηριοποίησής του μπορεί να επικαλεστεί, έναντι των άλλων ΔΣΜ, δικαίωμα αντισταθμίσεως που αντιστοιχεί στην εν λόγω διαφορά. Από τα έτη 2009-2010, η εν λόγω αντιστάθμιση δεν λαμβάνει πλέον πραγματική μορφή (ανταλλαγή ροών ηλεκτρικής ενέργειας EEG) αλλά οικονομική μορφή (αντιστάθμιση του σχετικού κόστους). Τρεις από τους τέσσερις ΔΣΜ που αφορά ο εν λόγω μηχανισμός αντισταθμίσεως είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις (Amprion GmbH, TenneT TSO GmbH και 50Hertz Transmission GmbH), ενώ ο τέταρτος είναι δημόσια επιχείρηση (Transnet BW GmbH).

7 Τέταρτον, οι ΔΣΜ είναι υποχρεωμένοι να διαθέτουν την ηλεκτρική ενέργεια EEG που εισάγουν στο δίκτυό τους στην αγορά άμεσων συναλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 37, παράγραφος 1, του EEG του 2012). Εάν η με τον τρόπο αυτό επιτευχθείσα τιμή δεν τους επιτρέπει να καλύψουν την οικονομική επιβάρυνση που τους επιβάλλει η εκ του νόμου υποχρέωση πληρωμής της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας βάσει τιμολογίων που καθορίζονται από τον νόμο, έχουν δικαίωμα να απαιτήσουν, υπό τους όρους που καθορίζει η κανονιστική εξουσία, να τους καταβάλουν τη διαφορά οι προμηθευτές που εφοδιάζουν τους τελικούς πελάτες, αναλόγως των ποσοτήτων που πωλήθηκαν. Ο μηχανισμός αυτός καλείται "επιβάρυνση EEG" (άρθρο 37, παράγραφος 2, του EEG του 2012). Εντούτοις, το ποσό της επιβαρύνσεως EEG μπορεί να μειωθεί κατά 2 λεπτά του ευρώ ανά κिलοβατώρα (KWh) σε ορισμένες περιπτώσεις (άρθρο 39 του EEG του 2012). Για να επωφεληθούν μιας τέτοιας μειώσεως, που χαρακτηρίζεται στον EEG του 2012 ως "μείωση της επιβαρύνσεως EEG", αλλά είναι γνωστή και ως "προνόμιο της πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας", οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας οφείλουν, μεταξύ άλλων, να αποδείξουν, κατ' αρχάς ότι τουλάχιστον το 50 % της ηλεκτρικής ενέργειας που προμηθεύουν στους πελάτες τους είναι ηλεκτρική ενέργεια EEG, περαιτέρω, ότι τουλάχιστον το 20 % αυτής προέρχεται από αιολική ενέργεια ή από την ηλιακή ακτινοβολία και, τέλος, ότι αποτελεί αντικείμενο άμεσης εμπορικής διαθέσεως στους πελάτες τους.

8 [...]

9 Πέμπτον, είναι βέβαιο ότι, καίτοι ο EEG του 2012 δεν επιβάλλει υποχρέωση στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας να μετακυλίου την επιβάρυνση EEG στους τελικούς πελάτες, εντούτοις δεν τους το απαγορεύει. Είναι επίσης βέβαιο ότι οι προμηθευτές, που είναι οι ίδιοι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν την εν λόγω επιβάρυνση στους ΔΣΜ, την μετακυλίου στην πράξη στους πελάτες τους, όπως επιβεβαίωσε άλλωστε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Ο τρόπος με τον οποίο η εν λόγω επιβάρυνση πρέπει να σημειώνεται στον λογαριασμό που τους αποστέλλεται προβλέπεται από τον EEG του 2012 (άρθρο 53 του EEG του 2012), όπως επίσης και οι όροι ενημερώσεως των εν λόγω πελατών σχετικά με το ποσοστό της ενέργειας που τους παρέχεται που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, επιδοτούμενες σύμφωνα με τον νόμο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (άρθρο 54 του EEG του 2012).

10 Εξάλλου, ο EEG του 2012 προβλέπει επίσης ειδικό καθεστώς αντισταθμίσεως, βάσει του οποίου η Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (Ομοσπονδιακή υπηρεσία οικονομίας και ελέγχου των εξαγωγών, στο εξής: BAFA) επιβάλλει σε ετήσια βάση ανώτατο όριο όσον αφορά το τμήμα της επιβαρύνσεως EEG που είναι δυνατόν να μετακυλιστεί από τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας σε δύο συγκεκριμένες κατηγορίες πελατών, ήτοι, αφενός, στις "ενεργοβόρες επιχειρήσεις του παραγωγικού τομέα" (στο εξής: ΕΕΠ) και, αφετέρου, στις "σιδηροδρομικές επιχειρήσεις", κατόπιν αιτήματος που πρέπει οι εν λόγω επιχειρήσεις να υποβάλουν πριν τις 30 Ιουνίου του προηγούμενου έτους, προς τον σκοπό μείσεως του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας που τις βαρύνει και διατηρήσεως, με τον τρόπο αυτό, της ανταγωνιστικότητάς τους (άρθρο 40 του EEG του 2012).

11 Ο EEG του 2012 προσδιορίζει τους όρους υπαγωγής στο εν λόγω καθεστώς, τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουν οι επιλέξιμες επιχειρήσεις, τον τρόπο καθορισμού του ανώτατου ορίου κατά περίπτωση και τα αποτελέσματα των συναφών αποφάσεων της BAFA (άρθρα 41 έως 44 του EEG του 2012). Ο EEG του 2012 προβλέπει, ειδικότερα, ότι για τις επιχειρήσεις του παραγωγικού τομέα των οποίων το κόστος καταναλώσεως ηλεκτρικής ενέργειας αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 14 % της

ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας τους και των οποίων η κατανάλωση ανέρχεται τουλάχιστον σε 1 γιγαβατώρα (GWh), το εν λόγω ανώτατο όριο ορίζεται στο 10 % της επιβαρύνσεως EEG για το τμήμα της καταναλώσεώς τους που περιλαμβάνεται μεταξύ 1 GWh και 10 GWh, στο 1 % της εν λόγω επιβαρύνσεως για το τμήμα της καταναλώσεώς τους που περιλαμβάνεται μεταξύ 10 GWh και 100 GWh, και σε 0,05 λεπτά του ευρώ ανά KWh για το υπερβάλλον. Ο EEG του 2012 ορίζει επίσης ότι, για τις επιχειρήσεις του παραγωγικού τομέα των οποίων το κόστος καταναλώσεως ηλεκτρικής ενέργειας αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20 % της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας τους και των οποίων η κατανάλωση ανέρχεται τουλάχιστον σε 100 GWh, το ανώτατο όριο επιβαρύνσεως EEG ανέρχεται σε 0,05 λεπτά του ευρώ ανά KWh από την πρώτη κιλοβατώρα. Ο EEG του 2012 διευκρινίζει, εξάλλου, ότι οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να ενημερώνουν τις επιχειρήσεις που επωφελούνται αποφάσεως περί επιβολής ανωτάτου ορίου στην επιβάρυνση EEG, πρώτον, σχετικά με το ποσοστό της παρεχόμενης σε αυτούς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, που λαμβάνουν ενίσχυση δυνάμει του νόμου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δεύτερον, για τη σύνθεση του συνολικού τους ενεργειακού μείγματος και, τρίτον, για τις επωφελούμενες δυνάμει του νόμου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας επιχειρήσεις, για τη σύνθεση του ενεργειακού μείγματος που τους παρέχεται (άρθρο 54 του EEG του 2012).

12 Έκτον, ο EEG του 2012 επιβάλλει σύνολο υποχρεώσεων παροχής πληροφοριών και δημοσιεύσεων στους φορείς εκμεταλλεύσεως εγκαταστάσεων, στους ΦΔΔ και στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως έναντι των ΔΣΜ και της Bundesnetzagentur (Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Δικτύων, στο εξής: BNetzA), στις οποίες προστίθεται σειρά υποχρεώσεων διαφάνειας που βαρύνουν ειδικώς τους ΔΣΜ (άρθρα 45 έως 51 του EEG του 2012). Ο εν λόγω νόμος καθορίζει επίσης τις εξουσίες εποπτείας και ελέγχου που διαθέτει η BNetzA έναντι των ΔΣΔ και των ΔΣΜ (άρθρο 61 του EEG του 2012).»

- 4 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αφού αποφάσισε, στις 18 Δεκεμβρίου 2013, να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας όσον αφορά τα μέτρα που περιλαμβάνονταν στον EEG του 2012, εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση στις 25 Νοεμβρίου 2014.
- 5 Με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο EEG του 2012 περιλαμβάνει δύο είδη επιλεκτικών πλεονεκτημάτων που συνεπάγονται τον χαρακτηρισμό των μέτρων ως κρατικών ενισχύσεων, κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ήτοι, αφενός, τη στήριξη της ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και από αέρια ορυχείων, που εξασφάλιζε στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας EEG, μέσω των τιμολογίων τροφοδοτήσεως και των προμηθευτικών αγορών, υψηλότερη τιμή για την ηλεκτρική ενέργεια από την τιμή της αγοράς, και, αφετέρου, το ειδικό καθεστώς αντισταθμίσεως, βάσει του οποίου μπορούσε να μειωθεί η επιβάρυνση EEG για τους μεγαλύτερους καταναλωτές ενέργειας (άρθρο 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 6 Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Η κρατική ενίσχυση για τη στήριξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και από αέρια ορυχείων, συμπεριλαμβανομένου του χρηματοδοτικού μηχανισμού της, η οποία χορηγήθηκε βάσει του [EEG του 2012] και τέθηκε παρανόμως σε ισχύ από τη Γερμανία κατά παραβίαση του άρθρου 108, παράγραφος 3, [ΣΛΕΕ], είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά, με την επιφύλαξη της υλοποίησης εκ μέρους της Γερμανίας της δέσμευσης που διατυπώνεται στο παράρτημα Ι.

[...]

Άρθρο 3

1. Η κρατική ενίσχυση, η οποία συνίσταται σε μειώσεις της επιβάρυνσης για τη χρηματοδοτική στήριξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές [...] κατά τα έτη 2013 και 2014 για τους μεγαλύτερους καταναλωτές ενέργειας [...] και τέθηκε παρανόμως σε ισχύ από τη Γερμανία κατά παραβίαση του άρθρου 108, παράγραφος 3, [ΣΛΕΕ], είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά εφόσον εμπίπτει σε μία από τις τέσσερις κατηγορίες που καθορίζονται στην παρούσα παράγραφο.

[...]

2. Κάθε ενίσχυση η οποία δεν καλύπτεται από την παράγραφο 1 είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.»

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 7 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 2 Φεβρουαρίου 2015, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως, προβάλλοντας τρεις λόγους ακυρώσεως τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε διαδοχικά με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.
- 8 Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ως αβάσιμο, στις σκέψεις 33 έως 42 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τον πρώτο λόγο ακυρώσεως με τον οποίο προβαλλόταν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πολλαπλή πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κατά την αξιολόγηση του ρόλου που διαδραματίζει το κράτος στη λειτουργία του EEG του 2012. Το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, στη σκέψη 40 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα επίμαχα μέτρα είχαν θεσπισθεί με νόμο και, ως εκ τούτου, καταλογίζονται στο γερμανικό κράτος.
- 9 Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε επίσης, στις σκέψεις 49 έως 70 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα διάφορα επιχειρήματα που προέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίον προβαλλόταν ότι δεν υπήρχε πλεονέκτημα συνδεδεμένο με το ειδικό καθεστώς αντισταθμίσεως. Επισήμανε, στη σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο λόγος αυτός αφορούσε αποκλειστικώς την ίδια την ύπαρξη πλεονεκτήματος υπέρ των ΕΕΠ, χωρίς με αυτόν να προβάλλεται ούτε το ζήτημα του επιλεκτικού χαρακτήρα του πλεονεκτήματος αυτού ούτε η ύπαρξη πλεονεκτήματος συνδεδεμένου με το καθεστώς στηρίξεως των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας EEG. Έκρινε, μεταξύ άλλων, στη σκέψη 55 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το ειδικό καθεστώς αντισταθμίσεως θεσπίζει πλεονέκτημα υπέρ των ΕΕΠ, στο μέτρο που τις απαλλάσσει από μια επιβάρυνση που θα έπρεπε κανονικά να επωμίζονται.
- 10 Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε, στις σκέψεις 81 έως 129 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα διάφορα σκέλη του τρίτου λόγου ακυρώσεως που προέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, με τα οποία υποστηριζόταν ότι δεν παρέχεται πλεονέκτημα χρηματοδοτούμενο με κρατικούς πόρους. Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή ορθώς θεώρησε ότι στο σύστημα που θέσπισε ο EEG του 2012, ήτοι τόσο στο καθεστώς στηρίξεως των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας EEG, όσο και στο ειδικό καθεστώς αντισταθμίσεως υπέρ των ΕΕΠ, εμπλέκονταν κρατικοί πόροι κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 11 Εν προκειμένω, μετά από σύντομη υπόμνηση, στις σκέψεις 81 έως 83 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου σχετικά με την έννοια του όρου «κρατικοί πόροι», και ιδίως της αποφάσεως της 16ης Μαΐου 2002, Γαλλία κατά Επιτροπής (C-482/99, EU:C:2002:294, σκέψη 37), το Γενικό Δικαστήριο συνόψισε, κατ' αρχάς, την προσβαλλόμενη απόφαση στις σκέψεις 84 έως 90 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

- 12 Στη συνέχεια, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, στις σκέψεις 91 έως 129 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά πόσον η Επιτροπή έκρινε ορθώς ότι ο EEG του 2012 συνεπάγεται την εμπλοκή κρατικών πόρων κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 13 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο παρατήρησε, προκαταρκτικώς, στη σκέψη 92 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «η επιβάρυνση EEG, την οποία εισπράττουν και διαχειρίζονται οι ΔΣΜ, αποσκοπ[ούσε], τελικώς, στην κάλυψη του κόστους που δημιουργείται λόγω των τιμολογίων τροφοδοτήσεως και της πριμοδοτήσεως αγοράς, που προβλέπονται στον EEG του 2012, εξασφαλίζοντας στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας EEG υψηλότερη τιμή από την τιμή της αγοράς για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν», με συνέπεια ότι «[έπρεπε] να θεωρηθεί ότι η επιβάρυνση EEG αποτελ[ούσε], κατά κύριο λόγο, αποτέλεσμα της εφαρμογής δημόσιας πολιτικής στηρίξεως των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας EEG, νομοθετικώς καθοριζόμενης από το κράτος».
- 14 Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο προσπάθησε να καταδείξει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη, αφενός, στηριζόμενο σε τρεις ομάδες εκτιμήσεων, που αναπτύχθηκαν στις σκέψεις 93 έως 110 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και συνοψίζονται στις σκέψεις 111 και 112 της αποφάσεως αυτής, και, αφετέρου, απορρίπτοντας, στις σκέψεις 113 έως 126 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα επιχειρήματα που προέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.
- 15 Οι σκέψεις 111 και 112 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως έχουν ως εξής:

«111 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι ορθώς η Επιτροπή εξέθεσε, στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 98 έως 137 της εν λόγω αποφάσεως, ότι το πλεονέκτημα που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 16 έως 33i του EEG του 2012 υπέρ των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας EEG μέσω των τιμολογίων τροφοδοτήσεως και των πριμοδοτήσεων αγοράς είχε, εν προκειμένω, ομοιότητες με φορολογική επιβάρυνση καθοριζόμενη από τις κρατικές αρχές με την εμπλοκή κρατικών πόρων, καθόσον το κράτος οργάνωνε, μέσω της νομοθεσίας, τη μεταφορά χρηματοδοτικών πόρων και καθόριζε για ποιους σκοπούς μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν οι εν λόγω χρηματοδοτικοί πόροι.

112 Το συμπέρασμα αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο όσον αφορά το πλεονέκτημα υπέρ των μεγάλων καταναλωτών ενέργειας, όπως είναι οι ΕΕΠ, καθόσον ο μηχανισμός αντισταθμίσεως που προβλέπει ο EEG του 2012 συνιστά, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή με την αιτιολογική σκέψη 114 της προσβαλλομένης αποφάσεως, πρόσθετη επιβάρυνση για τους ΔΣΜ. Συγκεκριμένα, κάθε μείωση του ποσού της επιβαρύνσεως EEG έχει ακριβώς ως συνέπεια τη μείωση των ποσών που οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας συλλέγουν από τις ΕΕΠ και μπορεί να θεωρηθεί ότι οδηγεί σε απώλειες εσόδων για τους ΔΣΜ. Εντούτοις, οι εν λόγω απώλειες ανακτώνται ακολούθως από άλλους προμηθευτές και, στην πράξη, από άλλους τελικούς καταναλωτές, προκειμένου να αντισταθμιστούν οι με τον τρόπο αυτό σημειωθείσες απώλειες, όπως επιβεβαίωσε άλλωστε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτηση που έθεσε το Γενικό Δικαστήριο. Συνεπώς, ο μέσος τελικός καταναλωτής στη Γερμανία συμμετέχει, κατά κάποιον τρόπο, στην επιχορήγηση των ΕΕΠ που απολαύουν ανωτάτου ορίου ως προς την επιβάρυνση EEG. Εξάλλου, το γεγονός ότι οι τελικοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας που δεν είναι ΕΕΠ πρέπει να επωμιστούν το πρόσθετο κόστος που δημιουργεί το ανώτατο όριο επιβαρύνσεως EEG του οποίου απολαύουν οι ΕΕΠ αποτελεί, και στην περίπτωση αυτή, πρόσθετη ένδειξη, αναλυόμενο υπό το πρίσμα των αναπτύξεων που προηγήθηκαν, ότι τα κεφάλαια που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG είναι όντως ειδικοί πόροι, οι οποίοι ισοδυναμούν με φόρο επί της καταναλώσεως ηλεκτρικής ενέργειας και των οποίων η χρησιμοποίηση για αυστηρώς καθοριζόμενους σκοπούς προβλέφθηκε εκ των προτέρων από τον Γερμανό νομοθέτη στο πλαίσιο της εφαρμογής δημόσιας πολιτικής και όχι στο πλαίσιο ιδιωτικής πρωτοβουλίας.»

- 16 Το Γενικό Δικαστήριο ολοκλήρωσε την ανάλυσή του στις σκέψεις 127 και 128 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως, οι οποίες έχουν ως εξής:

«127 Από την προεκτεθείσα ανάλυση προκύπτει ότι οι μηχανισμοί που θεσπίζει ο EEG του 2012 προέρχονται, κατά κύριο λόγο, από την εφαρμογή δημόσιας πολιτικής στηρίξεως των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας EEG που καθορίζεται, μέσω του EEG του 2012, από το κράτος και ότι, πρώτον, τα κεφάλαια τα οποία προέρχονται από την επιβάρυνση EEG και τη διαχείριση των οποίων ασκούν συλλογικώς οι ΔΣΜ παραμένουν υπό την κυριαρχική επιρροή των δημοσίων αρχών, δεύτερον, τα εν λόγω ποσά, που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG, είναι κεφάλαια στα οποία εμπλέκονται κρατικοί πόροι και τα οποία εξομοιώνονται με φορολογική επιβάρυνση και, τρίτον, οι αρμοδιότητες που απονέμονται και τα καθήκοντα που ανατίθενται στους ΔΣΜ επιτρέπουν το συμπέρασμα ότι οι ΔΣΜ δεν ενεργούν για ίδιο λογαριασμό και ελευθέρως, αλλά ενεργούν όντως ως διαχειριστές ενισχύσεως χορηγούμενης μέσω κρατικών πόρων, οι οποίοι εξομοιώνονται με φορέα που εκτελεί παραχώρηση δημοσίας υπηρεσίας.

128 Από όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ορθώς η Επιτροπή έκρινε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι ο EEG του 2012 συνεπάγεται την εμπλοκή κρατικών πόρων κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.»

Τα αιτήματα των διαδίκων και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 17 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζητεί από το Δικαστήριο:

- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στο σύνολό της και να δεχθεί την προσφυγή της κατά της προσβαλλομένης απόφασεως·
- επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο·
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

- 18 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει τον πρώτο λόγο αναιρέσεως ως απαράδεκτο και, επικουρικώς, ως αβάσιμο·
- να απορρίψει τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως ως εν μέρει απαράδεκτο, επικουρικώς, ως εν μέρει αλυσιτελή και, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμο·
- να απορρίψει τον τρίτο λόγο αναιρέσεως ως αβάσιμο·
- να καταδικάσει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα της αναιρετικής δίκης.

- 19 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 2017, ανεστάλη η διαδικασία στην υπό κρίση υπόθεση, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, μέχρι την έκδοση της αποφάσεως της 25ης Ιουλίου 2018, Georgsmarienhütte κ.λπ. (C-135/16, EU:C:2018:582).

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- 20 Προς στήριξη της αιτήσεως της αναιρέσεως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προβάλλει τρεις λόγους αναιρέσεως. Με τους δύο πρώτους προβάλλεται παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και με τον τρίτο παραβίαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως των αποφάσεων. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι δύο πρώτοι λόγοι αναιρέσεως είναι απαράδεκτοι και, επικουρικώς, αλυσιτελείς, εν πάση δε περιπτώσει αβάσιμοι και ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ όσον αφορά τη χρησιμοποίηση κρατικών πόρων

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 21 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος υποδιαιρείται σε δύο σκέλη, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το Γενικό Δικαστήριο, κρίνοντας ότι το σύστημα της επιβαρύνσεως EEG συνεπαγόταν χορήγηση πλεονεκτήματος με κρατικούς πόρους ή, τουλάχιστον, καταλογιστέου στο κράτος, υπέπεσε σε πολλαπλή πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή του κριτηρίου που στηρίζεται στη χορήγηση πλεονεκτήματος με κρατικούς πόρους, κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 22 Εν γένει, το ως άνω κράτος μέλος φρονεί, καταρχάς, ότι το Γενικό Δικαστήριο, κατά την εκτίμησή του όσον αφορά τη χρησιμοποίηση κρατικών πόρων και κατά τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι οι ΔΣΜ ήταν φορείς επιφορτισμένοι να ασκούν, ενδεχομένως, εξουσία διαθέσεως και κρατικού ελέγχου επί των κεφαλαίων που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG, δεν προέβη σε επαρκή διαφοροποίηση των ρόλων που μπορεί να διαδραματίσει το κράτος ως νομοθετική εξουσία, αφενός, και ως εκτελεστική εξουσία, αφετέρου.
- 23 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, που αφορά κυρίως τη σκέψη 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε εσφαλμένα τον ρόλο που διαδραματίζουν οι ΔΣΜ στο σύστημα της επιβαρύνσεως EEG.
- 24 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υπενθυμίζει ότι, με την εν λόγω σκέψη 93, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, αφενός, ότι ο EEG του 2012 αναθέτει στους ΔΣΜ σειρά υποχρεώσεων και εξουσιών όσον αφορά την εφαρμογή των θεσπιζόμενων με αυτόν μηχανισμών, με αποτέλεσμα να καθίστανται οι ΔΣΜ το κεντρικό σημείο στη λειτουργία του συστήματος που προβλέπει ο EEG. Το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, αφετέρου, ότι τα κεφάλαια που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG δεν καταβάλλονται απευθείας από τους τελικούς καταναλωτές στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά απαιτείται η παρέμβαση μεσαζόντων, επιφορτισμένων με την είσπραξη και διαχείρισή τους, και ότι τα εν λόγω κεφάλαια δεν καταβάλλονται στον γενικό προϋπολογισμό των ΔΣΜ ούτε μπορούν να διατεθούν ελευθέρως από αυτούς, με αποτέλεσμα η διαχείρισή τους να ανήκει συλλογικώς στους ΔΣΜ και τα κεφάλαια αυτά να παραμένουν υπό την αποφασιστική επιρροή των δημοσίων αρχών.
- 25 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, περιγράφοντας τη λειτουργία του μηχανισμού κατανομής που θεσπίζει ο EEG του 2012 και, στη συνέχεια, συγκρίνοντας τον εν λόγω μηχανισμό με τη νομολογία του Δικαστηρίου, προσπαθεί διαδοχικά να καταδείξει, πρώτον, ότι ο μηχανισμός του EEG του 2012 ουδόλως σχετίζεται με τον προϋπολογισμό του κράτους ή δημόσιου φορέα, δεύτερον ότι τυχόν δικαιώματα προσβάσεως ή ελέγχου που ασκεί το κράτος επί των ΔΣΜ δεν συνεπάγονται ότι οι πόροι EEG βρίσκονται υπό κρατικό έλεγχο και, τρίτον, ότι δεν υπάρχει καμία φορολογική επιβάρυνση ή παραίτηση από την είσπραξη κρατικών εσόδων.

- 26 Επομένως, πρώτον, από την εκτίμηση του μηχανισμού κατανομής του EEG ουδόλως μπορεί, κατά την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, να συναχθεί ότι χρησιμοποιήθηκαν κρατικοί πόροι ή πόροι καταλογιστέοι στο κράτος, όπως διαπίστωσε το Δικαστήριο στις αποφάσεις του της 13ης Μαρτίου 2001, *PreussenElektra* (C-379/98, EU:C:2001:160), της 16ης Μαΐου 2002, *Γαλλία κατά Επιτροπής* (C-482/99, EU:C:2002:294), και της 17ης Ιουλίου 2008, *Essent Netwerk Noord κ.λπ.* (C-206/06, EU:C:2008:413).
- 27 Κατά τη νομολογία αυτή, οι φόροι, τα τέλη και οι επιβαρύνσεις χαρακτηρίζονται από το γεγονός ότι τα έσοδα που αποκομίζονται πρέπει, με τη μία ή την άλλη μορφή και κατά τρόπο άμεσο ή έμμεσο, να καταλήγουν στον κρατικό προϋπολογισμό ή στον προϋπολογισμό δημοσίου φορέα. Εν προκειμένω, οι πόροι που εισπράττουν οι ΔΣΜ για να καλύψουν το κόστος της εμπορίας της ηλεκτρικής ενέργειας EEG δεν μειώνουν κατά κανένα τρόπο, ούτε άμεσα ούτε έμμεσα, τους κρατικούς πόρους. Οι συμμετέχοντες στην αλυσίδα εφοδιασμού είναι εκείνοι που επιβαρύνονται με το εν λόγω κόστος ως αντιπαροχή για τον «ανανεώσιμο» χαρακτήρα της ηλεκτρικής ενέργειας και αντισταθμίζουν το κόστος αυτό στο πλαίσιο της ιδιωτικής οικονομίας.
- 28 Ως εκ τούτου, το κράτος δεν έχει καμία πρόσβαση στα εν λόγω έσοδα και δεν έχει αναθέσει στους ΔΣΜ την εκπλήρωση αποστολής δημόσιου χαρακτήρα. Οι ΔΣΜ δεν εισπράττουν την επιβάρυνση EEG για λογαριασμό του κράτους και, επομένως, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι ήταν οιονεί δικαιούχοι κρατικών παραχωρήσεων. Κάνοντας δεκτό τον ανακριβή αυτόν νομικό χαρακτηρισμό της αποστολής των ΔΣΜ, το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε εσφαλμένως την έννοια του ελέγχου και της δυνατότητας καταλογισμού της συμπεριφοράς των ΔΣΜ στο κράτος.
- 29 Η επιβάρυνση EEG ουδόλως αποδίδεται στον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό ή στον προϋπολογισμό δημοσίου φορέα, πράγμα το οποίο καταδεικνύει ο μηχανισμός αντισταθμίσεως του κόστους των ΔΣΜ. Συγκεκριμένα, οι ΔΣΜ καθορίζουν το ύψος της επιβάρυνσεως αυτής συγκρίνοντας τα έσοδα και το κόστος, με τη διευκρίνιση ότι τα πλεονασματικά ή υπολειπόμενα έσοδα αντισταθμίζονται μεταξύ των ΔΣΜ το επόμενο έτος, χωρίς να ενταχθούν στον προϋπολογισμό δημοσίου φορέα. Τα πλεονασματικά έσοδα δεν αποδίδονται στον προϋπολογισμό του κράτους και οι επιπλέον δαπάνες δεν αντισταθμίζονται από αυτόν τον προϋπολογισμό.
- 30 Θα ήταν, εν τέλει, νομικώς εσφαλμένο να θεωρηθεί, όπως έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 83 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα σχετικά ποσά βρίσκονται «διαρκώς» στη διάθεση των «αρμόδιων εθνικών αρχών» ή ακόμη, όπως έκρινε στη σκέψη 94 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα κεφάλαια τα οποία διαχειρίζονται συλλογικώς οι ΔΣΜ παραμένουν υπό την αποφασιστική επιρροή των δημοσίων αρχών.
- 31 Επίσης, το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 117 της εν λόγω αποφάσεως, έδωσε βαρύνουσα σημασία στο γεγονός ότι οι ΔΣΜ υποχρεούνται να διαχειρίζονται τα κεφάλαια που εισπράττουν σε χωριστό λογαριασμό, ο οποίος υπόκειται στον έλεγχο των κρατικών οργάνων. Οι χωριστοί λογαριασμοί όμως τηρούνται από τους ΔΣΜ για λόγους διαφάνειας και προκειμένου να αποφεύγονται καταχρηστικές πρακτικές, και όχι για να δίνεται στο οικείο κράτος μέλος η δυνατότητα να διαχειρίζεται ειδικά περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν σε επιχειρήσεις.
- 32 Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε επίσης σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι οι αποστολές εποπτείας και ελέγχου της κανονικότητας και της νομιμότητας των πράξεων των ιδιωτικών φορέων της αγοράς, που έχουν ανατεθεί στις κρατικές αρχές, ενέχουν κρατικό έλεγχο των πόρων EEG.
- 33 Οι μηχανισμοί που προβλέπει ο EEG, οι οποίοι αντιστοιχούν στα κριτήρια εκτιμήσεως που διατύπωσε το Δικαστήριο στην απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, *Doux Élevage και Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, EU:C:2013:348, σκέψη 38), αφορούν τον έλεγχο της εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος κατανομής και του σεβασμού της βουλήσεως του νομοθέτη, αλλά δεν δημιουργούν σημαντική δυνατότητα να χαράσσονται κατευθύνσεις ή να ασκείται επιρροή από τα κρατικά όργανα, βάσει της οποίας να μπορεί να θεωρηθεί ότι υφίσταται «άσκηση κρατικού ελέγχου». Πράγματι, τα

κρατικά αυτά όργανα διαθέτουν απλώς τη δυνατότητα λήψεως πειθαρχικών μέτρων ή κινήσεως διαδικασιών λόγω παραβατικών συμπεριφορών κατά των ιδιωτικών φορέων που παραβιάζουν τον νόμο EEG του 2012 και δεν έχουν καμία αρμοδιότητα που να τους επιτρέπει να διαθέτουν τους πόρους των εν λόγω φορέων επηρεάζοντας τις πληρωμές και τις χρηματοοικονομικές ροές.

- 34 Η ίδια η καταβολή της αμοιβής EEG από τους ΦΔΔ εξαιρείται του κρατικού ελέγχου. Οι ΦΔΔ είναι εκείνοι που λαμβάνουν, μόνιμοι τους, την απόφαση καταβολής ή μη καταβολής της αμοιβής αυτής και καθορίζουν το ποσό της. Ομοίως, και η είσπραξη της επιβαρύνσεως EEG υπόκειται μόνο σε περιορισμένη εποπτεία, εφόσον οι ΔΣΜ είναι οι μόνιμοι που αποφασίζουν κατά πόσον θα την απαιτήσουν. Αντιθέτως προς ό,τι έκρινε το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 125 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι ΔΣΜ δεν ελέγχονται αυστηρώς από τις αρμόδιες γερμανικές διοικητικές αρχές, και ιδίως από την BNetzA, της οποίας η ελεγκτική αποστολή συνίσταται, κατ' ουσίαν, στη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των διατάξεων περί της επιβαρύνσεως EEG. Η BNetzA δεν έχει το δικαίωμα να καθορίζει το ποσό της επιβαρύνσεως EEG, το οποίο υπολογίζεται από τους ΔΣΜ με δική τους ευθύνη.
- 35 Η νομοθετική επιταγή περί αφηρημένου συστήματος υπολογισμού καθώς και οι συνακόλουθες υποχρεώσεις διαφάνειας και τα συνακόλουθα δικαιώματα εποπτείας χρησιμεύουν απλώς για την αποφυγή του αδικαιολόγητου πλουτισμού κάποιου παράγοντα σε οποιοδήποτε στάδιο της αλυσίδας μετακυλίσεως, για την δε προστασία κατά των καταχρήσεων πρέπει να ασκηθεί αγωγή ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων, στο πλαίσιο των εννόμων σχέσεων ιδιωτικού δικαίου που υφίστανται μεταξύ των συμμετεχόντων. Οι εν λόγω συμμετέχοντες δεν είναι αποδέκτες εξουσιοδοτήσεως ή παραχωρήσεως δημόσιας υπηρεσίας και δεν έχουν καμία δυνατότητα να αναθέσουν σε διοικητική αρχή να διεκδικήσει τα δικαιώματά τους.
- 36 Τρίτον, η επιβάρυνση EEG δεν συνιστά φόρο και, κατά συνέπεια, το ανώτατο όριό της δεν συνιστά παραίτηση από κρατικούς πόρους. Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας στη σκέψη 95 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι, στο μέτρο που οι τελικοί καταναλωτές υποχρεούνται να καταβάλλουν προσαύξηση τιμής, η επιβάρυνση EEG συνιστά επιβάρυνση που επιβάλλεται μονομερώς από το κράτος, στο πλαίσιο της πολιτικής του για τη στήριξη των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας EEG, και μπορεί, ως προς τα αποτελέσματά της να εξομοιωθεί με φόρο επιβαλλόμενο επί της καταναλώσεως ηλεκτρικής ενέργειας στη Γερμανία. Πράγματι, από το γεγονός και μόνον ότι ο μηχανισμός κατανομής του EEG καθιστά δυνατή τη μετακύλιση στους τελικούς καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας των πληρωμών που πρέπει να καταβληθούν στους φορείς εκμεταλλεύσεως των εγκαταστάσεων δεν μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη φόρου.
- 37 Η επιβάρυνση EEG συνιστά ιδιωτικής φύσεως προσαύξηση στην τιμή αγοράς την οποία οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας καταβάλλουν ως αντιπαροχή για τον «πράσινο» χαρακτήρα της ηλεκτρικής ενέργειας και, ως εκ τούτου, εμπίπτει σε σχέση παροχής/αντιπαροχής, σε αντίθεση προς τον φόρο, ο οποίος εισπράττεται κατά τρόπο δεσμευτικό και χωρίς αντάλλαγμα. Επιπλέον, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, για να μπορεί ένας φόρος να χαρακτηριστεί κρατική ενίσχυση, πρέπει ο φόρος να προορίζεται για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει στην περίπτωση της επιβαρύνσεως EEG. Η εν λόγω επιβάρυνση δεν συνιστά έσοδο του κράτους μέλους, προσδιοριζόμενο κατά τρόπο αφηρημένο. Επομένως, ο EEG του 2012 αποτελεί συνέχεια του Stromeinspeisungsgesetz (νόμου περί της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος προερχομένου από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο δημόσιο δίκτυο, BGBl. 1990 I, σ. 2633, στο εξής: StrEG), τον οποίο το Δικαστήριο δεν χαρακτήρισε ως ενίσχυση στην απόφαση της 13ης Μαρτίου 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), η δε μόνη διαφορά μεταξύ των δύο αυτών συστημάτων προκύπτει από το γεγονός ότι οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας δεν αγοράζουν πλέον σε σταθερή τιμή (επιβάρυνση EEG) την ηλεκτρική ενέργεια καθεαυτή, αλλά τον ανανεώσιμο χαρακτήρα της.

- 38 Εν τέλει, ελλείπουν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά ενός φόρου, καθόσον, πρώτον, ο EEG δεν υποχρεώνει τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας να τιμολογούν την επιβάρυνση αυτή στους πελάτες τους, δεύτερον, η μετακύλιση της εν λόγω επιβαρύνσεως, την οποία οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας συμπεριλαμβάνουν στο τίμημα της πώλησεως, δεν μπορεί να επιδιωχθεί με μέσα του δημοσίου δικαίου, αλλά μόνο με αστική αγωγή, και, τρίτον, τα «έσοδα» από την ίδια επιβάρυνση ενσωματώνονται στη γενική περιουσία των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς τα κρατικά όργανα να μπορούν να ασκήσουν οποιαδήποτε επιρροή στη διαχείριση ή στη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων αυτών.
- 39 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε επίσης σε πλάνη μη λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο του συστήματος που καθιερώνει ο EEG του 2012, η αναγνώριση της χορηγήσεως ενισχύσεως με κρατικούς πόρους εξαρτιόταν καθοριστικά από τον ρόλο των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας, ο οποίος εν προκειμένω δεν συνεκτιμήθηκε επαρκώς.
- 40 Πρώτον, μολονότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς διαπίστωσε ότι ο EEG του 2012 δεν επιβάλλει στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας να μετακυλίσουν την επιβάρυνση EEG στους τελικούς πελάτες, χωρίς ωστόσο να απαγορεύει τη μετακύλιση αυτή, εντούτοις δεν έλαβε υπόψη τον ρόλο τους, καθόσον έκρινε, στις σκέψεις 95 επ. της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η εν λόγω επιβάρυνση συνιστά de facto φόρο και δεν πρέπει να θεωρηθεί ίδιος πόρος των ΔΣΜ, στους οποίους το κράτος μέλος απλώς επιβάλλει με νομοθετικό μέτρο τη για συγκεκριμένο σκοπό χρησιμοποίηση των πόρων αυτών.
- 41 Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο παρέβλεψε το γεγονός ότι ο ρόλος και τα καθήκοντα των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας ρυθμίζονται σαφώς λιγότερο από τον νόμο σε σχέση με αυτά των ΔΣΜ. Οι εν λόγω προμηθευτές δεν υποχρεούνται να τηρούν χωριστούς λογαριασμούς ή να μεριμνούν για τον διαχωρισμό των περιουσιών, στο μέτρο που η επιβάρυνση EEG πρέπει να θεωρηθεί ως κανονικό τμήμα των εσόδων τους. Δεν τους επιβάλλεται από τον νόμο καμία συμπεριφορά σε θέματα τιμών ή χρησιμοποίησης των πόρων. Κανένας κρατικός έλεγχος δεν ασκείται στις σχέσεις τους με τους πελάτες τους, οι οποίοι φέρονται ως χρηματοδότες του συστήματος ενισχύσεως που αμφισβητείται από την Επιτροπή και το Γενικό Δικαστήριο. Η επιβάρυνση EEG και η ενδεχόμενη μετακύλιση της στους τελικούς καταναλωτές από τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας εντάσσονται στην εμπορική σχέση μεταξύ ιδιωτικών επιχειρήσεων ή ιδιωτών χωρίς παρέμβαση δημόσιας αρχής. Το γεγονός ότι τα εν λόγω κεφάλαια δεν καταβάλλονται άμεσα από τους καταναλωτές στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά απαιτείται η παρέμβαση μεσαζόντων, επιφορτισμένων με την είσπραξη και διαχείρισή τους, δεν ασκεί επιρροή στον χαρακτηρισμό των κεφαλαίων αυτών ως ιδιωτικών πόρων.
- 42 Τρίτον, αν το Γενικό Δικαστήριο είχε εξετάσει αρκούντως εμπεριστατωμένα τον ρόλο των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας, θα έπρεπε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το κράτος δεν είχε καμία πρόσβαση στους πόρους EEG. Αυτό ισχύει πολλώ μάλλον διότι η σχέση μεταξύ των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας και των τελικών καταναλωτών είναι αμιγώς ιδιωτικής φύσεως. Το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένα το περιεχόμενο της έννοιας του ελέγχου και, ως εκ τούτου, παρέβη το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ χαρακτηρίζοντας ως «κρατικό έλεγχο» τη δραστηριότητα μιας ιδιωτικής επιχειρήσεως, ενώ αυτή δεν υπέχει καμία νομική υποχρέωση εισπράξεως της επιβαρύνσεως EEG, ούτε το ποσό της εν λόγω επιβαρύνσεως που πρέπει ενδεχομένως να μετακυλισθεί υπόκειται σε επιταγές του νόμου, οι αρχές δεν μπορούν να ασκούν καμία επιρροή στον καθορισμό των τιμών από τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, ο κύκλος εργασιών των εν λόγω προμηθευτών που ενδέχεται να περιέχει την πληρωμή της επιβαρύνσεως ενσωματώνεται στην περιουσία τους και τα κρατικά όργανα δεν είναι σε θέση να ασκήσουν επιρροή σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πόρων αυτών από τους εν λόγω προμηθευτές.
- 43 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως που προέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι απαράδεκτος και, επικουρικώς, ότι είναι εν μέρει αλυσιτελής, εν πάση δε περιπτώσει αβάσιμος.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

– Επί του παραδεκτού του λόγου αναιρέσεως στο σύνολό του

- 44 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως που προέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι απαράδεκτος στο σύνολό του, καθόσον δεν επικρίνει τη νομική ερμηνεία της έννοιας του κρατικού ελέγχου που προέκρινε το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, αλλά τις εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου διαπιστώσεις σχετικά με το εθνικό δίκαιο, που εμπίπτουν στην εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών.
- 45 Η επιχειρηματολογία αυτή πρέπει να απορριφθεί.
- 46 Πράγματι, μολονότι είναι αληθές ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στηρίζεται στους όρους του EEG του 2012 για να προβάλλει διάφορα επιχειρήματα, εντούτοις γεγονός παραμένει ότι, στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ισχυρίζεται κατ' ουσίαν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον ερμήνευσε κατά τρόπο υπερβολικά ευρύ την έννοια του κρατικού ελέγχου, μεταξύ άλλων, χαρακτηρίζοντας τα ποσά που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG ως κεφάλαια τα οποία εμπλέκουν κρατικούς πόρους και εξομοιώνονται με φόρο, αφενός, και καταλήγοντας στην ύπαρξη δημοσίου ελέγχου ασκούμενου από το κράτος μέλος επί των κεφαλαίων αυτών μέσω των ΔΣΜ, αφετέρου.
- 47 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι παραδεκτός.

– Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, με το οποίο προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη κατά την εκτίμηση του ρόλου που διαδραματίζουν οι ΔΣΜ στο σύστημα της επιβαρύνσεως EEG

- 48 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, για να μπορούν πλεονεκτήματα να χαρακτηρισθούν ως «ενισχύσεις» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, πρέπει, αφενός, να έχουν παρασχεθεί άμεσα ή έμμεσα με κρατικούς πόρους και, αφετέρου, να μπορούν να καταλογιστούν στο κράτος (απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, σκέψη 20 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 49 Πρώτον, προκειμένου να εκτιμηθεί η δυνατότητα καταλογισμού ενός μέτρου στο κράτος, πρέπει να εξετασθεί αν οι δημόσιες αρχές έχουν εμπλακεί στη λήψη του μέτρου (αποφάσεις της 2ας Φεβρουαρίου 1988, Kwekerij van der Kooy κ.λπ. κατά Επιτροπής, 67/85, 68/85 και 70/85, EU:C:1988:38, σκέψη 35· της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Association Vent De Colère! κ.λπ., C-262/12, EU:C:2013:851, σκέψεις 17 και 18, καθώς και της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, σκέψη 21).
- 50 Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, στη σκέψη 40 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι επίμαχοι στην υπό κρίση υπόθεση μηχανισμοί στηρίξεως και αντισταθμίσεως θεσπίστηκαν με τον EEG του 2012, οπότε έπρεπε να θεωρηθεί ότι καταλογίζονται στο κράτος.
- 51 Μολονότι, όμως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αναφέρεται επανειλημμένως με την αίτησή της αναιρέσεως στο ζήτημα της δυνατότητας καταλογισμού των επίμαχων μέτρων στο κράτος, ούτε αμφισβήτησε τυπικώς τη σχετική διαπίστωση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο, ούτε καν επικαλέστηκε την ύπαρξη πλάνης περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε συναφώς το τελευταίο. Επομένως, τα επιχειρήματα που προβάλλονται στο πλαίσιο αυτό, πρέπει εν πάση περιπτώσει, όπως υποστήριξε η Επιτροπή, να απορριφθούν ως απαράδεκτα.

- 52 Δεύτερον, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η απαγόρευση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ καλύπτει τόσο τις ενισχύσεις που χορηγούνται απευθείας από το κράτος ή με κρατικούς πόρους, όσο και εκείνες που χορηγούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς που αυτό ιδρύει ή ορίζει ως υπεύθυνους για τη διαχείριση των ενισχύσεων (αποφάσεις της 22ας Μαρτίου 1977, *Steinike & Weinlig*, 78/76, EU:C:1977:52, σκέψη 21· της 13ης Μαρτίου 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, σκέψη 58, καθώς και της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, *ENEA*, C-329/15, EU:C:2017:671, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 53 Η διάκριση που γίνεται στη διάταξη αυτή μεταξύ των «ενισχύσ[εων] που χορηγούνται από τα κράτη» και των ενισχύσεων που χορηγούνται «με κρατικούς πόρους» δεν σημαίνει ότι όλα τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται από τα κράτη συνιστούν ενισχύσεις, ανεξαρτήτως του αν χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους, αλλά σκοπό έχει απλώς να περιλάβει στην έννοια αυτή τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται απευθείας από το κράτος, καθώς και τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς τους οποίους έχει ορίσει ή ιδρύσει το κράτος αυτό (αποφάσεις της 13ης Μαρτίου 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, σκέψη 58, καθώς και της 30ής Μαΐου 2013, *Doux Élevage και Coopérative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, EU:C:2013:348, σκέψη 26).
- 54 Πράγματι, το δίκαιο της Ένωσης δεν μπορεί να επιτρέπει να καταστρατηγούνται οι διατάξεις περί κρατικών ενισχύσεων λόγω του γεγονότος και μόνον ότι δημιουργούνται αυτοτελείς φορείς επιφορτισμένοι με την κατανομή ενισχύσεων (αποφάσεις της 16ης Μαΐου 2002, Γαλλία κατά Επιτροπής, C-482/99, EU:C:2002:294, σκέψη 23, και της 9ης Νοεμβρίου 2017, Επιτροπή κατά TV2/Danmark, C-656/15 P, EU:C:2017:836, σκέψη 45).
- 55 Από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι δεν είναι απαραίτητο να αποδεικνύεται, σε κάθε περίπτωση, ότι υπήρξε μεταβίβαση κρατικών πόρων, προκειμένου το πλεονέκτημα που χορηγείται σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις να μπορεί να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (αποφάσεις της 16ης Μαΐου 2002, Γαλλία κατά Επιτροπής, C-482/99, EU:C:2002:294, σκέψη 36, καθώς και της 30ής Μαΐου 2013, *Doux Élevage και Coopérative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, EU:C:2013:348, σκέψη 34).
- 56 Επομένως, το Δικαστήριο έκρινε ότι μέτρο το οποίο συνίσταται, μεταξύ άλλων, σε υποχρέωση αγοράς ενέργειας μπορεί να εμπίπτει στην έννοια της «ενισχύσεως» μολονότι δεν συνεπάγεται τη μεταβίβαση κρατικών πόρων (αποφάσεις της 19ης Δεκεμβρίου 2013, *Association Vent De Colère!* κ.λπ., C-262/12, EU:C:2013:851, σκέψη 19, καθώς και της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, *ENEA*, C-329/15, EU:C:2017:671, σκέψη 24).
- 57 Ειδικότερα, το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ καλύπτει όλα τα χρηματικά μέσα τα οποία μπορούν πράγματι να χρησιμοποιούν οι δημόσιες αρχές προς στήριξη επιχειρήσεων, χωρίς να ασκεί συναφώς επιρροή κατά πόσον τα μέσα αυτά περιλαμβάνονται μόνιμως στην περιουσία του Δημοσίου. Ακόμη και αν τα ποσά που αντιστοιχούν στο οικείο μέτρο ενισχύσεως δεν τελούν μόνιμως στην κατοχή του Δημοσίου Ταμείου, το γεγονός ότι παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο και συνεπώς στη διάθεση των αρμόδιων εθνικών αρχών αρκεί για να χαρακτηρισθούν ως «κρατικοί πόροι» (αποφάσεις της 16ης Μαΐου 2002, Γαλλία κατά Επιτροπής, C-482/99, EU:C:2002:294, σκέψη 37, και της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, *ENEA*, C-329/15, EU:C:2017:671, σκέψη 25 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 58 Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έκρινε ότι κεφάλαια τα οποία τροφοδοτούνται μέσω υποχρεωτικών εισφορών επιβαλλόμενων από τη νομοθεσία του κράτους, των οποίων η διαχείριση και η κατανομή διέπεται από τη νομοθεσία αυτή, μπορούν να θεωρούνται κρατικοί πόροι κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ακόμα και αν υπεύθυνοι για τη διαχείρισή τους είναι φορείς που διακρίνονται από τις δημόσιες αρχές (αποφάσεις της 2ας Ιουλίου 1974, Ιταλία κατά Επιτροπής, 173/73, EU:C:1974:71, σκέψη 35, καθώς και της 19ης Δεκεμβρίου 2013, *Association Vent De Colère!* κ.λπ., C-262/12, EU:C:2013:851, σκέψη 25).

- 59 Συναφώς, το αποφασιστικό στοιχείο συνίσταται στο γεγονός ότι το κράτος έχει αναθέσει στους φορείς αυτούς τη διαχείριση κρατικών πόρων και αυτοί δεν υπέχουν απλώς υποχρέωση αγοράς με δικούς τους χρηματικούς πόρους (πρβλ. αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 2008, *Essent Netwerk Noord* κ.λπ., C-206/06, EU:C:2008:413, σκέψη 74, της 19ης Δεκεμβρίου 2013, *Association Vent De Colère!* κ.λπ., C-262/12, EU:C:2013:851, σκέψεις 30 και 35, καθώς και της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, *ENEA*, C-329/15, EU:C:2017:671, σκέψεις 26 και 30).
- 60 Πρέπει πάντως να υπομνησθεί επίσης ότι, για να διαπιστωθεί αν το πλεονέκτημα που χορηγήθηκε στον δικαιούχο βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, πρέπει να εξακριβωθεί αν υφίσταται αρκούντως άμεση σχέση μεταξύ, αφενός, του πλεονεκτήματος αυτού και, αφετέρου, μείωσης των κρατικών πόρων ή, έστω, αρκούντως συγκεκριμένου οικονομικού κινδύνου επιβαρύνσεως του κρατικού προϋπολογισμού (πρβλ. αποφάσεις της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, *Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών*, C-279/08 P, EU:C:2011:551, σκέψη 111, της 19ης Μαρτίου 2013, *Bouygues και Bouygues Télécom κατά Επιτροπής* κ.λπ. και *Επιτροπή κατά Γαλλίας* κ.λπ., C-399/10 P και C-401/10 P, EU:C:2013:175, σκέψη 109, της 9ης Οκτωβρίου 2014, *Ministerio de Defensa και Navantia*, C-522/13, EU:C:2014:2262, σκέψη 47, καθώς και της 16ης Απριλίου 2015, *Τράπεζα Eurobank Ergasias*, C-690/13, EU:C:2015:235, σκέψη 19).
- 61 Υπό το πρίσμα των στοιχείων αυτών πρέπει να εξετασθεί το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως που προβάλλει η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στο πλαίσιο του οποίου ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πολλαπλή πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, πρώτον, ότι ο μηχανισμός τον οποίο θεσπίζει ο EEG του 2012 σχετίζεται με τον προϋπολογισμό του κράτους μέλους ή ενός δημόσιου φορέα, δεύτερον, ότι τα καθήκοντα εποπτείας και ελέγχου που ανατίθενται στις κρατικές αρχές ενέχουν δημόσιο έλεγχο των πόρων EEG και, τρίτον, ότι η επιβάρυνση EEG συνιστά φόρο και το ανώτατο όριο της εν λόγω επιβαρύνσεως ισοδυναμεί με παραίτηση από την είσπραξη κρατικών πόρων.
- 62 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η κρίση του Γενικού Δικαστηρίου, στη σκέψη 128 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ορθώς η Επιτροπή θεώρησε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι ο EEG του 2012 συνεπάγεται την εμπλοκή κρατικών πόρων κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, στηρίζεται στις διαπιστώσεις που περιέχονται στις σκέψεις 92 έως 126 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και συνοψίζονται στη σκέψη 127. Με τη σκέψη αυτή, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι οι μηχανισμοί του EEG του 2012 είναι αποτέλεσμα, κατά κύριο λόγο, της εφαρμογής δημόσιας πολιτικής στηρίξεως των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας EEG που καθορίζεται, μέσω του EEG του 2012, από το κράτος. Στη συνέχεια επισήμανε, πρώτον, ότι τα κεφάλαια που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG και τη διαχείριση των οποίων ασκούν συλλογικώς οι ΔΣΜ παραμένουν υπό την αποφασιστική επιρροή των δημοσίων αρχών, δεύτερον, ότι τα εν λόγω ποσά, που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG, είναι κεφάλαια στα οποία εμπλέκονται κρατικοί πόροι και τα οποία εξομοιώνονται με φορολογική επιβάρυνση, και, τρίτον, ότι από τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα που ανατίθενται στους ΔΣΜ μπορεί να συναχθεί ότι οι ΔΣΜ δεν ενεργούν για ίδιο λογαριασμό και ελευθέρως, αλλά ενεργούν όντως ως διαχειριστές ενισχύσεως χορηγούμενης με κρατικούς πόρους, οι οποίοι εξομοιώνονται με φορέα που εκτελεί παραχωρηθείσα δημοσία υπηρεσία.
- 63 Η κρίση όμως του Γενικού Δικαστηρίου ότι, κατ' ουσίαν, οι μηχανισμοί που θεσπίζει ο EEG του 2012 είναι αποτέλεσμα της εφαρμογής δημόσιας πολιτικής στηρίξεως των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας EEG που καθορίζεται από το κράτος απλώς επαναλαμβάνει τη διαπίστωση, που περιλαμβάνεται στη σκέψη 40 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι μηχανισμοί αυτοί πρέπει να θεωρηθούν καταλογιστέοι στο κράτος. Όπως προκύπτει από τη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως, το στοιχείο αυτό, μολονότι είναι απαραίτητο για τον χαρακτηρισμό των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από τους μηχανισμούς που θεσπίζει ο EEG του 2012 ως «ενισχύσεων» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, δεν αρκεί, αφ' εαυτού, για να γίνει δεκτός ένας τέτοιος χαρακτηρισμός. Πρέπει, πράγματι, να αποδειχθεί ότι τα εν λόγω πλεονεκτήματα χορηγούνται άμεσα ή έμμεσα με κρατικούς πόρους.

- 64 Συνεπώς, πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα αν το Γενικό Δικαστήριο μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε νομική πλάνη, να κρίνει, βάσει των τριών άλλων στοιχείων που μνημονεύονται στη σκέψη 127 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και υπομνήσθηκαν στη σκέψη 62 της παρούσας αποφάσεως, ότι τα κεφάλαια που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG συνιστούν κρατικούς πόρους.
- 65 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι τα ποσά που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG είναι κεφάλαια τα οποία εμπλέκουν κρατικούς πόρους και εξομοιώνονται με φόρο, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο σημείο 105 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή χαρακτήρισε την εν λόγω επιβάρυνση ως «ειδική εισφορά» (special levy, στο κείμενο στη γλώσσα του πρωτοτύπου της αποφάσεως αυτής).
- 66 Το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 95 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας μετακ[ύλιαν] στην πράξη το οικονομικό βάρος που προκύπτει από την επιβάρυνση EEG στους τελικούς πελάτες», ότι η μετακύλιση αυτή [έπρεπε] να θεωρηθεί «ως συνέπεια την οποία προέβλεψε και ρύθμισε ο Γερμανός νομοθέτης» και ότι η προσαύξηση τιμής ή το πρόσθετο κόστος που οι τελικοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούνται «de facto να καταβάλλουν» αποτελούσε «επιβάρυνση που επιβάλλεται μονομερώς από το κράτος, στο πλαίσιο της πολιτικής του για τη στήριξη των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας EEG [...] η οποία μπορεί, από την άποψη των αποτελεσμάτων της, να εξομοιωθεί με φόρο επιβαλλόμενο επί της καταναλώσεως ηλεκτρικής ενέργειας στη Γερμανία».
- 67 Βάσει των στοιχείων αυτών, το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 96 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, παραπέμποντας «κατ' αναλογία», στην απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, Essent Netwerk Noord κ.λπ. (C-206/06, EU:C:2008:413, σκέψη 66), έκρινε ότι τα ποσά που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG είναι κεφάλαια στα οποία εμπλέκονται κρατικοί πόροι και τα οποία εξομοιώνονται με φορολογική επιβάρυνση, η δε κρίση αυτή επαναλαμβάνεται στη σκέψη 127 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 68 Στη σκέψη 66 της αποφάσεως της 17ης Ιουλίου 2008, Essent Netwerk Noord κ.λπ. (C-206/06, EU:C:2008:413), το Δικαστήριο, για τον χαρακτηρισμό ως «φορολογικής επιβαρύνσεως» της επίμαχης στην υπόθεση εκείνη προσαυξήσεως τιμής που επιβλήθηκε στους αγοραστές ηλεκτρικής ενέργειας, παρέπεμψε στη σκέψη 47 της αποφάσεως αυτής. Το περιεχόμενο στην τελευταία αυτή σκέψη συμπεράσμα, ότι η επίμαχη προσαύξηση έπρεπε να χαρακτηριστεί ως φορολογική επιβάρυνση στηριζόταν, μεταξύ άλλων, στο γεγονός, που αναφέρει το Δικαστήριο στη σκέψη 45 της εν λόγω αποφάσεως, ότι η ως άνω προσαύξηση τιμής συνιστούσε μονομερώς επιβληθείσα από τον νόμο επιβάρυνση, την οποία οι καταναλωτές ήταν υποχρεωμένοι να πληρώνουν.
- 69 Από τις διαπιστώσεις όμως του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 95 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν συνάγεται αναλογία μεταξύ της εν λόγω προσαυξήσεως τιμής και της επιβαρύνσεως EEG.
- 70 Πράγματι, όπως υπενθύμισε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 7 έως 9 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η επιβάρυνση EEG αντιπροσωπεύει την ενδεχόμενη διαφορά μεταξύ της τιμής που επιτυγχάνουν οι ΔΣΜ στην αγορά άμεσων συναλλαγών της ηλεκτρικής ενέργειας EEG που εισάγουν στο δίκτυό τους και της οικονομικής επιβαρύνσεως που τους επιβάλλει η εκ του νόμου υποχρέωση πληρωμής της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας βάσει τιμολογίων που καθορίζονται από τον νόμο, διαφορά την οποία οι ΔΣΜ έχουν το δικαίωμα να ζητούν από τους προμηθευτές που εφοδιάζουν τους τελικούς πελάτες. Αντιθέτως, ο EEG του 2012 δεν υποχρεώνει τους εν λόγω προμηθευτές να μετακυλίουν στους τελικούς πελάτες τα ποσά που έχουν καταβληθεί στο πλαίσιο της επιβαρύνσεως EEG.
- 71 Το γεγονός, που διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 95 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, «στην πράξη», το οικονομικό βάρος που προκύπτει από την επιβάρυνση EEG μετακυλιείται στους τελικούς πελάτες και, ως εκ τούτου, «μπορεί, από την άποψη των αποτελεσμάτων [του], να εξομοιωθεί με φόρο επιβαλλόμενο επί της καταναλώσεως ηλεκτρικής ενέργειας», δεν αρκεί για να συναχθεί ότι η

επιβάρυνση EEG έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με την προσαύξηση τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας την οποία εξέτασε το Δικαστήριο με την απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, Essent Netwerk Noord κ.λπ. (C-206/06, EU:C:2008:413).

- 72 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξακριβωθεί αν, βάσει των δύο άλλων στοιχείων που μνημονεύει το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 127 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως και τα οποία υπομνήσθηκαν επίσης στη σκέψη 62 της παρούσας αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο μπορούσε, εντούτοις, να κρίνει ότι τα κεφάλαια που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG συνιστούν κρατικούς πόρους εφόσον παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο και, συνεπώς, είναι στη διάθεση των δημόσιων αρχών, κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύεται στη σκέψη 57 της παρούσας αποφάσεως. Στην περίπτωση αυτή, είναι αδιάφορο αν η επιβάρυνση EEG μπορεί ή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί «φόρος».
- 73 Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν διαπίστωσε ούτε ότι το κράτος είχε εξουσία διαθέσεως των κεφαλαίων που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG, ούτε καν ότι ασκούσε δημόσιο έλεγχο στους ΔΣΜ στους οποίους έχει ανατεθεί η διαχείριση των εν λόγω κεφαλαίων.
- 74 Πράγματι, πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι τα κεφάλαια που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG δεν παραμένουν στη διάθεση του κράτους, αλλά παραμένουν απλώς υπό την αποφασιστική επιρροή των δημοσίων αρχών, στο μέτρο που η διαχείρισή τους ασκείται συλλογικώς από τους ΔΣΜ, οι οποίοι, ως σύνολο, μπορούν να εξομοιωθούν με φορέα που εκτελεί παραχωρηθείσα δημόσια υπηρεσία. Συναφώς, διαπίστωσε μόνον ότι τα κεφάλαια που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG, αφενός, υπόκεινται σε διαχείριση, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, από τους ΔΣΜ, με τον τρόπο που έχει προηγουμένως καθοριστεί από τον νομοθέτη, και, αφετέρου, χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση των καθεστώτων στηρίξεως και αντισταθμίσεως, αποκλειομένης της χρησιμοποίησής τους για οποιονδήποτε άλλο σκοπό.
- 75 Χωρίς να χρειάζεται να κριθεί κατά πόσον είναι βάσιμος ο χαρακτηρισμός περί κρατικής παραχωρήσεως στον οποίο προέβη, με τον τρόπο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, μολοντί από τα στοιχεία που έγιναν δεκτά αποδεικνύεται, βεβαίως, το νόμιμο έρεισμα της στηρίξεως της ηλεκτρικής ενέργειας EEG που θέτει σε εφαρμογή ο EEG του 2012 και, επομένως, ο έλεγχος που ασκεί το κράτος επί των μηχανισμών που θεσπίζει ο EEG του 2012, τα στοιχεία αυτά δεν είναι, πάντως, επαρκή για να συναχθεί ότι το κράτος είχε, επομένως, εξουσία διαθέσεως των κεφαλαίων τα οποία τελούν υπό τη διαχείριση των ΔΣΜ.
- 76 Ειδικότερα, το γεγονός ότι τα κεφάλαια που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG προορίζονται αποκλειστικώς για τη χρηματοδότηση των καθεστώτων στηρίξεως και αντισταθμίσεως, δυνάμει των διατάξεων του EEG του 2012, δεν συνεπάγεται ότι το κράτος μπορεί να τα διαθέτει, κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύθηκε στη σκέψη 57 της παρούσας αποφάσεως. Αυτή η προβλεπόμενη στον νόμο αρχή του αποκλειστικού προορισμού των κεφαλαίων που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG τείνει μάλλον να αποδείξει, ελλείψει οποιουδήποτε άλλου στοιχείου περί του αντιθέτου, ότι ακριβώς το κράτος δεν ήταν σε θέση να διαθέσει τα εν λόγω κεφάλαια, δηλαδή να αποφασίσει να τα χρησιμοποιήσει για σκοπό διαφορετικό από εκείνον που προβλέπει ο EEG του 2012.
- 77 Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο δεν διαπίστωσε ότι οι ΔΣΜ παρέμεναν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο, ούτε καν ότι υπέκειντο σε δημόσιο έλεγχο.
- 78 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι το Γενικό Δικαστήριο προσπάθησε, βεβαίως, να καταδείξει, με τις σκέψεις 105 έως 110 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι οι ΔΣΜ, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με τη διαχείριση του συστήματος στηρίξεως της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας EEG, ελέγχονται από πολλές απόψεις κατά την εκπλήρωση του καθήκοντος αυτού.

- 79 Κατ' αρχάς, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, στη σκέψη 106 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι ΔΣΜ δεν μπορούν να χρησιμοποιούν τα κεφάλαια που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG για σκοπούς άλλους από εκείνους που προβλέπει ο νομοθέτης. Στη συνέχεια, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 107 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι ΔΣΜ είχαν την υποχρέωση να διαχειρίζονται τα εν λόγω χρηματικά ποσά σε έναν ειδικό κοινό λογαριασμό και προσέθεσε ότι η τήρηση της υποχρέωσης αυτής αποτελούσε αντικείμενο ελέγχου εκ μέρους δημοσίων αρχών σύμφωνα με το άρθρο 61 του EEG του 2012, χωρίς πάντως να αποφανθεί ως προς τη φύση και την έκταση του ελέγχου αυτού. Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο εξέθεσε, στις σκέψεις 108 έως 110 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα κρατικά όργανα, δηλαδή, εν προκειμένω, η BNetzA, ασκούν αυστηρό έλεγχο σε πολλαπλά επίπεδα επί των πράξεων των ΔΣΜ, μεταξύ άλλων μεριμνώντας ώστε αυτοί να διαθέτουν την ηλεκτρική ενέργεια EEG στην αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του EEG του 2012 και να προσδιορίζουν, καθορίζουν, δημοσιοποιούν και τιμολογούν στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας την επιβάρυνση EEG τηρώντας τις επιταγές των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων.
- 80 Μολονότι βάσει των στοιχείων που έγιναν δεκτά μπορεί πράγματι να συναχθεί ότι οι δημόσιες αρχές ασκούν έλεγχο για την ορθή εφαρμογή του EEG του 2012, δεν μπορεί, αντιθέτως, να συναχθεί η ύπαρξη δημοσίου ελέγχου επί των ίδιων των κεφαλαίων που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG.
- 81 Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο ολοκλήρωσε την εξέτασή του, στη σκέψη 110 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κρίνοντας ότι ο έλεγχος αυτός, ο οποίος εντάσσεται στη γενική λογική της συνολικής δομής την οποία προβλέπει ο EEG του 2012, ενίσχυε το συμπέρασμα, το οποίο συνάγεται από την ανάλυση των καθηκόντων και των υποχρεώσεων των ΔΣΜ, ότι αυτοί δεν ενεργούν για ίδιο λογαριασμό και ελευθέρως, αλλά ως διαχειριστές ενισχύσεως που χορηγείται με κρατικούς πόρους. Προσέθεσε ότι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι ο έλεγχος αυτός δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα επί της καθημερινής διαχειρίσεως των ως άνω πόρων, αποτελεί παρά ταύτα ένα συμπληρωματικό στοιχείο προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η δράση των ΔΣΜ θα περιορίζεται εντός του προβλεπομένου από τον EEG του 2012 πλαισίου. Τέλος, διαπίστωσε, στη σκέψη 118 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η έλλειψη πραγματικής προσβάσεως του κράτους στους πόρους που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG, υπό την έννοια ότι οι εν λόγω πόροι δεν διέρχονται, βεβαίως, από τον κρατικό προϋπολογισμό, δεν επηρεάζει την αποφασιστική επιρροή που ασκεί το κράτος στη χρησιμοποίηση των εν λόγω πόρων και τη δυνατότητα του κράτους να αποφασίζει, σε προγενέστερο στάδιο, μέσω της εκδόσεως του EEG του 2012, τους επιδιωκόμενους σκοπούς και τον τρόπο χρησιμοποίησεως του συνόλου των εν λόγω πόρων.
- 82 Ασφαλώς, όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 125 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 58 της παρούσας αποφάσεως, το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να κρίνει ότι κεφάλαια τα οποία τροφοδοτούνται μέσω υποχρεωτικών εισφορών επιβαλλόμενων από τη νομοθεσία του κράτους μέλους και των οποίων η διαχείριση και η κατανομή διέπεται από τη νομοθεσία αυτή μπορούν να θεωρούνται κρατικοί πόροι κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ακόμα και αν υπεύθυνοι για τη διαχείρισή τους είναι φορείς που διακρίνονται από τις δημόσιες αρχές (απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Association Vent De Colère! κ.λπ., C-262/12, EU:C:2013:851, σκέψη 25).
- 83 Η λύση όμως που προέκρινε το Δικαστήριο στην υπόθεση εκείνη βασίστηκε σε δύο ουσιώδη στοιχεία, τα οποία ελλείπουν στην υπό κρίση υπόθεση.
- 84 Πράγματι, το Δικαστήριο επισήμανε ότι, αφενός, η επίμαχη εθνική νομοθεσία στην υπόθεση που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως αυτής είχε καθιερώσει την αρχή ότι η υποχρέωση αγοράς καλύπτεται πλήρως από το Γαλλικό Δημόσιο το οποίο υποχρεούτο να καλύπτει το παθητικό και ολόκληρο το επιπλέον κόστος που επιβάλλεται στις επιχειρήσεις, εφόσον το συνολικό ποσό των εισφορών που έχουν συλλεγεί από τους τελικούς καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας δεν επαρκεί για την κάλυψη του επιπλέον κόστους (απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Association Vent De Colère! κ.λπ., C-262/12, EU:C:2013:851, σκέψη 26).

- 85 Στις σκέψεις 28 έως 33 της αποφάσεως της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Association Vent De Colère! κ.λπ. (C-262/12, EU:C:2013:851), το Δικαστήριο διαπίστωσε, αφετέρου, ότι τα ποσά που αποσκοπούν στην αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους από την υποχρέωση αγοράς που βαρύνει τις επιχειρήσεις ανατίθενται στο Caisse des dépôts et consignations (Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων), ήτοι σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, στο οποίο το Γαλλικό Δημόσιο έχει αναθέσει την παροχή υπηρεσιών διοικητικού, οικονομικού και λογιστικού χαρακτήρα για λογαριασμό της Commission de régulation de l'énergie (Ρυθμιστικής Επιτροπής Ενέργειας), ανεξάρτητης διοικητικής αρχής επιφορτισμένης να μεριμνά για την καλή λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στη Γαλλία, και, ως εκ τούτου, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα ποσά αυτά παραμένουν υπό δημόσιο έλεγχο.
- 86 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ούτε από τα λοιπά στοιχεία που μνημονεύει το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 127 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως μπορούσε να συναχθεί ότι τα κεφάλαια που προέρχονται από την επιβάρυνση EEG συνιστούν κρατικούς πόρους.
- 87 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως που προβάλλει η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι βάσιμο και ότι, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου και οι δύο άλλοι λόγοι αναιρέσεως, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

- 88 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν η αναίρεση κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση.
- 89 Εν προκειμένω, το Δικαστήριο έχει στη διάθεσή του τα στοιχεία που είναι απαραίτητα προκειμένου να αποφανθεί οριστικώς επί της προσφυγής ακυρώσεως που άσκησε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.
- 90 Συναφώς, αρκεί να σημειωθεί ότι, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 48 έως 87 της παρούσας αποφάσεως, η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι στα πλεονεκτήματα που προβλέπει ο EEG του 2012, ήτοι στο καθεστώς στηρίξεως της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και από αέρια ορυχείων που χρηματοδοτείται από την επιβάρυνση EEG και στο ειδικό καθεστώς αντισταθμίσεως για μείωση της εν λόγω επιβαρύνσεως για τους μεγαλύτερους καταναλωτές ενέργειας, εμπλέκονταν κρατικοί πόροι και ότι τα πλεονεκτήματα αυτά συνιστούσαν, ως εκ τούτου, κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ
- 91 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτός ο τρίτος λόγος ακυρώσεως που προέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στο πλαίσιο της προσφυγής της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, με τον οποίο προβάλλεται ότι δεν υφίσταται πλεονέκτημα χρηματοδοτούμενο από κρατικούς πόρους, και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 92 Δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αναίρεση γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αυτό αποφαινεται επί των εξόδων.

- 93 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του εν λόγω Κανονισμού, το οποίο έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 94 Δεδομένου ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζήτησε την καταδίκη της Επιτροπής και η τελευταία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα τόσο της αναιρετικής όσο και της πρωτόδικης διαδικασίας.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) **Αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Μαΐου 2016, Γερμανία κατά Επιτροπής (T-47/15, EU:T:2016:281).**
- 2) **Ακυρώνει την απόφαση (ΕΕ) 2015/1585 της Επιτροπής, της 25ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων SA.33995 (2013/C) (πρώην 2013/NN) [που χορήγησε η Γερμανία για τη στήριξη της ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές και για τους μεγαλύτερους καταναλωτές ενέργειας].**
- 3) **Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα τόσο της αναιρετικής όσο και της πρωτόδικης διαδικασίας.**

(υπογραφές)